Trondheim kommune

Saksframlegg

Miljøpakke for transport i Trondheim: Prioritering av prosjekter 2013

Arkivsak.: 12/22055

Forslag til innstilling:

1) Bystyret gir sin tilslutning til de Miljøpakketiltakene som foreslås gjennomført i 2013 (jf ressursfordeling i saksframleggets tabell 2 og omtale av enkeltprosjekter).

2) Midler til sykkelveg Heimdalsvegen og videre prosjektering og grunnerverv E6 sør må prioriteres med statsmidler i 2013, slik at det totale statlige bidraget kommer opp i 72,8 mill. kr.

3) Trondheim kommune ber om en åpnere prosess knyttet til riksvegbudsjettet i framtida. Det må forutsettes at det er dialog om de rammer og forslag som fremmes, og at staten opprettholder sine forpliktelser i det spleiselaget som ligger til grunn for Miljøpakken.

4) For å utnytte ressursene til Miljøpakken mest mulig effektivt, er det ønskelig at midlene kan brukes fleksibelt på tvers av ansvarsområder og vegtyper. Bystyret ber om det arbeides for å redusere bindinger i framtidige budsjettprosesser.

5) Midler til etablering av nye bomstasjoner forutsettes lånefinansiert. Dersom økonomiske rammer og/eller behov endres vesentlig, forutsettes en ny vurdering av ytterligere låneopptak for å holde framdriften i Miljøpakkens prosjekter.

6) Sør-Trøndelag fylkeskommune og Trondheim kommune stiller simpel garanti for lånebeløp tatt opp av Trøndelag Bomveiselskap AS for å finansiere bomstasjoner og Miljøpakkeprosjekter. Garantibeløpet begrenses oppad til 200 mill. kr og fordeles likt mellom garantistene. Garantiansvaret utløper i 2024 og nedtrappes i takt med nedbetalingen av lånet.

Trondheim kommune

Bakgrunn

Stortinget vedtok 16. juni 2009 trinn 1 i Miljøpakken for transport i Trondheim (St. prp. nr. 85, 2008-2009). Trinn 2 i Miljøpakken er under politisk behandling i 2012, og vil trekke opp totaltrammene for pakken fra og med 2014.

Rådmannen fremmer her forslag til prioritering av Miljøpakketiltak i 2013. Disse forslagene må behandles politisk før sommeren 2012 for å kunne innpasses i statsbudsjettet 2013. Vedtaket er dermed også å betrakte som Trondheim kommunes høringsuttalelse til forslag til riksvegbudsjett 2013 når det gjelder Miljøpakken.

Det vil legges opp til rullerende 4-årsplaner for utbyggingsprogrammet i Miljøpakken fra og med 2014. Rammene for dette vil bli avklart gjennom Stortingsbehandlingen av det samlede utbyggingsprogrammet for trinn 1 og trinn 2 i Miljøpakken.

Den 23. juni i 2009 ble det underskrevet en fireårig avtale (2009 – 2012) om belønningstilskudd mellom Samferdselsdepartementet, Sør-Trøndelag fylkeskommune og Trondheim kommune. Det er tatt initiativ til en ny ettårig avtale, eventuelt ny fireårig avtale.

Status Miljøpakken

Miljøpakken er etablert med en organisasjon der Trondheim kommune har prosjektledelsen, Planlegging og gjennomføring skjer i nært samarbeid mellom Trondheim kommune, Sør-Trøndelag fylkeskommune og Statens vegvesen. Disse tre etatene er representert i Kontaktutvalget som styrer innsatsen og koordinerer politisk behandling. Kontaktutvalget består av ordfører, fylkesordfører og leder i styringsstaben i Vegdirektoratet. Den daglige samordningen skjer i et Arbeidsutvalg, og det er etablert samarbeidsgrupper innenfor temaene kollektivtransport, sykkel, trafikksikkerhet, støy og informasjon. De store vegprosjektene inngår også i Miljøpakken og samordnes med øvrig aktivitet gjennom Arbeidsutvalget.

Følgende tiltak vil skje i 2012 (se også www.miljopakken.no):

Veganlegg
Første etappe av Oslovegen ferdigstilles i løpet av 2012. Arbeidet omfatter blant annet ny kryssing av jernbanelinja, noe som vil gjøre det mulig for alle tunge kjøretøy å benytte Nordre Avlastningsveg. E6 Sentervegen – Tonstad startet høsten 2011 og åpnes for trafikk i 2013. Det vil i 2012 også gjennomføres større prosjekteringsarbeider for de neste etappene på E6 sørover.

Kollektivtrafikk
Kollektivsatsingen med lave takster på periodekort fortsetter. Rutetilbudet videreutvikles fra august 2012. Signalprioritering langs hovedinnfartsårene fullføres i år. Om lag 40 holdeplasser ombygges for universell utforming. I løpet av året fullføres byggingen av tverrforbindelsen mellom Trondheim sentralstasjon og Ytre basseng (ny hurtigbåtkai). Utbedringer av trikkens kjøreveg pågår fortløpende.

Sykkel
Det ferdigstilles 3 strekninger med sykkelveg i 2012, til sammen 1440 m, deriblant tverrforbindelsen til Lade. 5 strekninger med sykkelfelt ferdigstilles, til sammen 2430 m. Flere strekninger i sentrum planlegges med rød asfalt for tydelig markering. I tillegg reetableres

sykkelheisen i Brubakken.

Trafikksikkerhet
Det bygges 1 km fortau i løpet av 2012 (to prosjekter). Et kryss og to fotgjengeroverganger blir signalregulert, og to andre kryss blir utbedret med sikringstiltak. Flere reguleringsplaner for nye fortausanlegg vil bli ferdigstilt.

Utfordringer

Generelt er det utfordrende å opprettholde prosjektframdriften på grunn av lang planleggingstid for mange kompliserte prosjekter. Også mindre tiltak som fortau og liknende kan være tidkrevende å gjennomføre når det kreves reguleringsendringer. Det er dessuten en utfordring å legge opp til prosjekter med "akseptable" kostnader i et marked der prisene har steget betydelig.

I løpet av 2013 blir det en viktig utfordring å forberede situasjonen fra og med 2014, da det legges opp til revisjon av bompengesystemet. Dette vil gi økte forventninger til mobilitetsforbedringer med alternative reisemidler som kollektivtrafikk og sykkel.

Dersom nye bomstasjoner vedtas etablert gjennom stortingsbehandlingen, vil det påløpe planleggings- og investeringskostnader i 2013. Det forutsettes at disse kan lånefinansieres, og at sentrale myndigheter godkjenner at Trøndelag Bomveiselskap AS kan ta opp et slikt lån. Rådmannen foreslår at kommune og fylkeskommune deler på garantiansvaret. Det kan bli aktuelt å vurdere ytterligere behov for låneopptak dersom det blir vesentlige endringer i kostnadsrammer, eller det blir behov for å forsere enkeltprosjekt i 2013. Rådmannen vil på et seinere tidspunkt komme tilbake til spørsmålet om garantiansvar og lånopptak i forbindelse med Miljøpakkens trinn 2.

Finansielle rammer for Miljøpakken i 2013

De økonomiske rammene for Miljøpakken i 2013 er betydelig knappere og mer usikre enn tidligere år. Dette har sammenheng med følgende forhold: Statens vegvesen har i sitt budsjettarbeid lagt til grunn betydelige nedskjæringer, og har blant annet foreslått å kutte i programområdene i Miljøpakken. Det er i NTPs handlingsprogram 2010-13 og i St.prp. nr 85 (2008-09) forutsatt totalt 200 mill. kr til programområdene (kollektiv, trafikksikkerhet, miljøtiltak, sykkel) i Trondheim. Dette innebærer at det bør bevilges 72,8 mill. kr i 2013. I forslaget er dette nå skåret ned til kun 4,1 mill. kr til sykkeltiltak. Hvis forslaget følges opp i statsbudsjettet, vil dette medføre at manglende statlig andel må komme i tillegg seinere år, men situasjonen skaper likevel betydelig usikkerhet. Statens vegvesen argumenterer med at det er for få ferdigplanlagte prosjekter, og at en del midler fortsatt er ubrukt. Rådmannen vil påpeke at Statens Vegvesen her forholder seg til interne frister som i praksis er strammet inn fra 2012. (Krav om ferdig reguleringsplan i mai 2012 for å kunne godkjenne statsmidler til tiltak i 2013.)

Nedenfor gis først en nærmere oversikt over forventede økonomiske rammer for 2013, der de foreløpige tallene fra Statens vegvesens budsjettforslag er lagt inn når det gjelder statlige midler.

Belønningsmidlene inngår ikke formelt i Miljøpakken, men innsatsen skal samordnes med Miljøpakketiltakene, og belønningsmidlene omtales derfor også her.

Tabell 1: Stipulert finansiell ramme for tiltak i 2013 (2013-kroner)

Finansieringskilde	**Ramme** (mill. kr)	**Kommentar**
Statlige midler	4,1	I følge Statens vegvesens budsjettforslag
Fylkeskommunale midler	42,2	Indeksregulert fra nivået tidligere år
Kommunale midler	10,5	Indeksregulert fra nivået tidligere år
Bompenger	Ca 260	Beløpet er netto (driftsutgifter ca 18-20 mill. kr)
Belønningsmidler	Ca 110	Antatt ca samme nivå som i 2012
SUM	**Ca 427**	

Forutsetningen om kommunalt og fylkeskommunalt delbidrag framgår av St.prp. nr 85 (2008-09). Det kommunale bidraget i 2013 foreslås å komme fra Kollektivfondet (2,1 mill kr til kollektivtiltak) og investeringsmidler til holdeplasstiltak (0,5 mill kr) og trafikksikkerhetstiltak (7,9 mill kr). Rådmannen har her forutsatt at det kommunale bidraget indeksreguleres på samme måte som statlige og fylkeskommunale midler.

Det eksisterer ulike grader av bindinger knyttet til de ulike budsjettmidlene. Statlige, kommunale og fylkeskommunale midler benyttes primært innenfor egne ansvarsområder, men her er det flere unntak. Konkret fordeling av midlene mellom de tre ulike vegkategoriene forutsettes å skje gjennom Miljøpakkens styringsorganer. Belønningsmidlene skal benyttes til bedring av kollektivtilbudet (eventuelt andre miljøvennlige reiseformer), og bruken forventes delvis fastlagt i ny avtale mellom Trondheim kommune, Sør-Trøndelag fylkeskommune og Samferdselsdepartementet. Foreløpig er det bare belønningsmidler som er benyttet til driftstiltak. Det forventes at bompenger kan benyttes til drift fra og med 2014, når Miljøpakkens trinn 2 er behandlet i Stortinget.

Rådmannen vil påpeke at mange bindinger og øremerkinger av midlene kan vanskeliggjøre effektiv ressursbruk. Miljøpakken består av godt over 100 prosjekter innenfor både kommunalt, fylkeskommunalt og statlig ansvarsområde. Videre omfatter prosjektene både investeringer drift og planlegging/prosjektering, der grenselinjene av og til er vanskelige å trekke. Det bør derfor jobbes for færre bindinger av de totale ressursene for å lette optimal framdrift og ressursbruk innenfor den totale Miljøpakken.

Totalt er det forutsatt at 20 % av midlene i Miljøpakken skal gå til kollektivtrafikk (belønningsmidler i tillegg). For 2013 ville dette innebære 63,3 mill kr i tillegg til belønningsmidler. Det er likevel viktig å vurdere denne fordelingen over tid, i og med at det vil bli behov for større investeringsrammer til kollektivtrafikk enkelte år når planavklarte prosjekter foreligger.

Budsjettutkastet fra Statens vegvesen foreslår også følgende fordeling av bompenger:

- E6 Jaktøyen – Tonstad, parsell Sentervegen - Tonstad: 122,3 mill. kr (2013-kr)
- E6 Sluppen – Stavne: 75,7 mill. kr
- Sykkelveger i Trondheim: 16,6 mill. kr
- Trafikksikkerhet: 5,5 mill. kr
- Planlegging: 14,3 mill. kr.
-

Øvrige bompenger (ca 25 mill kr) er ikke disponert i Statens vegvesens forslag.

Tabell 2: Forslag til rammer for Miljøpakketiltak i 2013 (2013-kr)

TILTAK	Ramme (mill. kr)	Finansieringskilder				
		Bompenger	Stats-midler	Fylkes-komm.	Komm.	Belønnings midler
E6 sør Sentervegen - Tonstad	122,3	122,3				
Sluppen – Stavne	75,7	75,7				
Grunnerverv	8	5,4		2,6		
Kollektivtiltak	145	6,3		29,1	2,6	107
Sykkeltiltak	25	16,9	4,1	4		
Trafikksikkerhet	20	5,6		6,5	7,9	
Planlegging	25	25				
Informasjon	3	3				
Mobilitetsrådgivning	3					3
SUM	**427**	260,2	4,1	42,2	10,5	110

Forslaget i tabell 2 tar utgangspunkt i budsjettforslaget fra Statens vegvesen når det gjelder riksvegmidler og bompenger. Rådmannen mener det i tillegg må settes av statsmidler til sykkelveg Heimdalsvegen (54,7 mill. kr), og til prosjektering og grunnerverv E6 Sentervegen – Klett (14 mill. kr). Se prosjektomtaler under.

Midler til vedtatte prosjekt 2010-12 som ikke ferdigstilles i løpet av inneværende år forutsettes overført til 2013. For 2013 diskuteres dermed bare nye prosjekter, samt prosjekter som tidligere ikke er fullfinansiert, og der det er behov for ressurser i 2013.

Forslag fordelt på prosjekt og temaområder i 2013

E6 sørover

E6-utbyggingen er startet opp med sørgående kollektivfelt i Okstadbakken og parsellen fra Tonstad til nytt kryss med Sentervegen. Planlagt ferdigstillelse er 2014. Totalkostnaden for denne parsellen er anslått til ca 440 mill. kr, og for 2013 foreslås disponert 122,3 mill kr i bompenger.

Endelige prioriteringer av videre utbygging vil skje gjennom stortingsbehandling av trinn 2 i Miljøpakken. For å opprettholde framdriften, har det vært nødvendig å sette i gang prosjektering av E6 Sentervegen – Klett, samt parallell regulering og prosjektering av gang- og sykkelveg langs Heimdalsvegen. Midler til prosjektering av videre utbygging (42 mill. kr) ble bevilget i 2012. Det er behov for ytterligere 14 mill. kr i 2013 til prosjektering og grunnerverv, og dette bør bevilges som statsmidler.

Rv 706: Sluppen – Stavne

Prosjektet ferdigstilles i år, men er ikke fullfinansiert. Foreslått bevilgning 2013 vil dekke restfinansiering opp til opprinnelig kostnadsoverslag på 205 mill. kr (2011-kroner).

For resten av strekningen Sluppen – Stavne, inkludert ny Sluppen bru, henvises til sak om

Trondheim kommune

Miljøpakkens trinn 2.

Grunnerverv

Det foreslås satt av en ramme på 8 mill. kr til grunnerverv. Grunnervervskostnader skal inngå i de enkelte prosjekt, men i flere situasjoner er det fornuftig å ha en reserve for å kunne foreta erverv når grunneier ønsker det, før reguleringsplan er ferdigstilt. Dette har allerede vært en aktuell situasjon i forbindelse med de store vegprosjektene. Problemstillingene er også aktuell i forbindelse med Elgeseter gate og mulige "superbussløsninger".

Planlegging

Manglende planavklaring er fortsatt en begrensende faktor for prosjektering og gjennomføring av tiltak de nærmeste åra. Det er derfor et stort behov for å følge opp planlegging i 2013. Totalt foreslås avsatt 25 mill. kr til utredning og planlegging. Dette inkluderer omfattende planleggingsoppgaver på større vegprosjekt.

Informasjon

I 2013 blir det vesentlige behov for fortsatt informasjonsarbeid om Miljøpakken, særlig som forberedelse til eventuelle endringer i bompengesystemet. Det foreslås satt av 3 mill kr på denne posten. Beløpet skal dekke arbeidsinnsats, utgifter til drift av nettside og informasjonsopplegg via ulike medier.

Mobilitetsrådgivning

Mobilitetsrådgivning ("grønn reiserådgiver") arbeider med å få enkeltpersoner og bedrifter til å endre reisevaner i mer miljøvennlig retning, og omfatter dermed også stimulering til gåing og sykling. For 2013 foreslås avsatt 3 mill. kr til tiltaket fra belønningsmidler. Dette skal dekke arbeidsinnsats, reisevaneundersøkelser til private og offentlige virksomheter, samt holdningskampanjer og evaluering av tiltak.

Trafikksikkerhet

Det foreslås prioritert tiltak for 20 mill. kr til trafikksikkerhetstiltak i 2013. I tillegg kommer midler fra Aksjon skoleveg, der vi foreløpig ikke vet hvilken tildeling Trondheim kan forvente. Prioritering av trafikksikkerhetstiltakene tar utgangspunkt i gjeldende trafikksikkerhetsplan, samarbeid med skolene og FAU om skolevegutbedringer, samt registrering av ulykkespunkt.

For 2013 foreslås følgende fordeling:

- Opparbeidelse av fortau og gangveger:
    - Ringvålvegen 1,3 mill. kr
    - Olav Duuns veg 7,4 mill. kr
    - Romolslia 1,1 mill. kr
    - Søndre Husebytun/Husebyvegen 2,4 mill. kr
    - Høgreina 2,8 mill. kr

- Sekkepost for diverse mindre tiltak: 4 mill. kr
- Egenandel Aksjon skoleveg: 1 mill. kr.

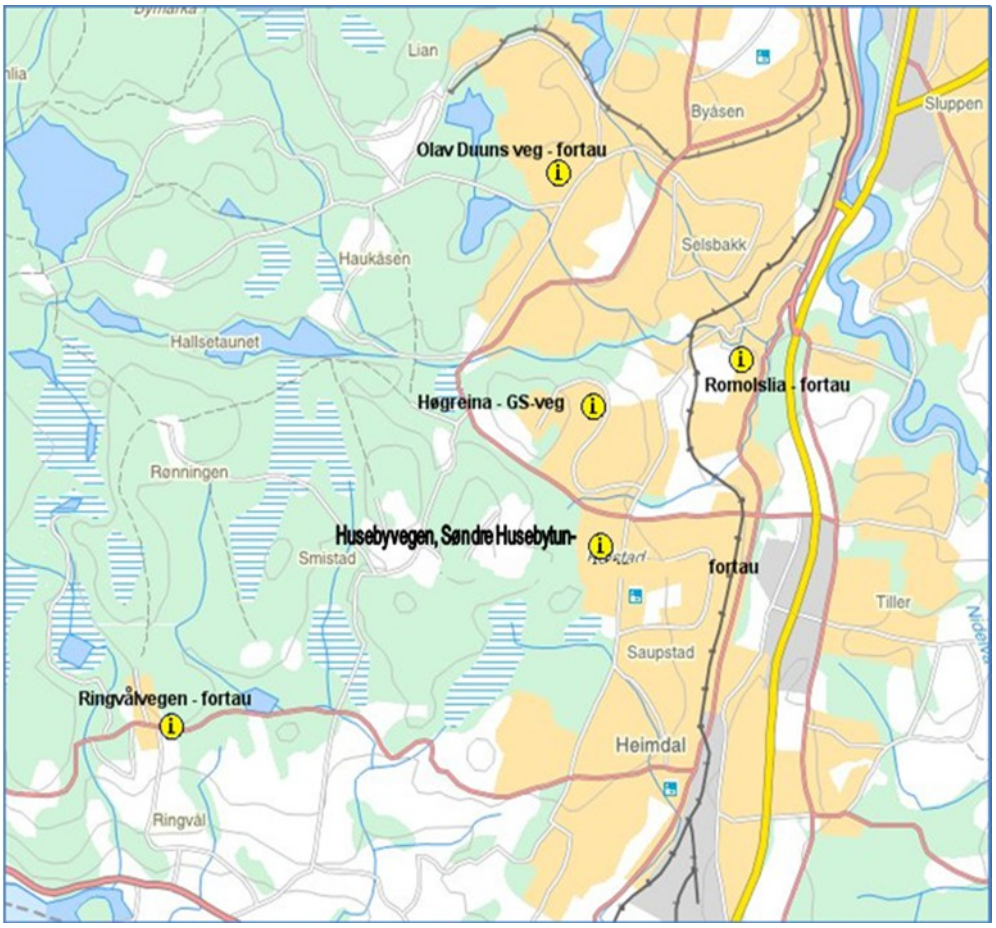

Figur 1: Forslag til trafikksikkerhetstiltak med nye bevilgninger i 2013

Sykkel

Det foreslås å sette av 25 mill. kr til sykkeltiltak i 2013, pluss 54,7 mill. kr til sykkelveg i Heimdalsvegen, til sammen 79,7 mill kr. Sykkelsatsingen tar utgangspunkt i det helhetlige sykkelnettet som er skissert i Transportplan for Trondheim 2006-15, med noen justeringer.

Sykkelanlegg Heimdalsvegen
Traseen for E6 sør er av topografiske grunner ikke særlig velegnet for sykkeltrafikk. Innfartsåren for syklister vil bygges langs Heimdalsvegen, men som en del av E6-utbyggingen. Dette er et etterspurt prosjekt for syklister fra Trondheim sør og Melhus. Anlegget er anslått til å koste 150-200 mill kr, og må startes opp i løpet av 2013 på grunn av koordinering med utbygging av MeTro-vannledningen på strekningen.

Tiltaket er ikke prioritert med statlige midler i 2013, blant annet begrunnet med planframdrift. Reguleringsplanen er forsinket på grunn av behov for nye geotekniske vurderinger, men ventes vedtatt høsten 2012. Statens vegvesen har satt en intern frist til mai 2012 for tiltak som skal kunne få statsmidler i 2013. Rådmannen mener dette er en uheldig budsjettprosess i et slikt samarbeidsprosjekt som Miljøpakken er forutsatt å være. Rådmannen foreslår derfor at statlige midler i tråd med Miljøpakkens forutsetninger skal øremerkes gang-/sykkelveg i Heimdalsvegen. Dette vil utgjøre 54,7 mill kr i 2013.

Dybdahls veg

Prosjektet har et grovt anslått totalkostnad på ca 30 mill. kr. Det er tidligere bevilget til sammen 20 mill. kr (sykkel- og støymidler). Prosjektet er byggeklart og bør finansieres i 2013 med 10 mill. kr. Det forutsettes at eventuelle behov ut over dette finansieres i 2014.

Ila
Sykkelfelt langs Søndre Ilevolden bør videreføres inn mot byen til Vollgata. Dette vil gi en sammenhengende sykkeltrasé fra vest til sentrum (videreføring i Elvegata). Det er tidligere satt av 4 mill. kr, og i 2013 foreslås ytterligere 1 mill. kr for å fullfinansiere prosjektet.

Tempevegen
Dette dreier seg om fullføring av hovedinnfarten for sykkel sørfra, der behov for reguleringsplan medførte utsettelse av en delstrekning på Tempe. Det foreslås satt av 2 mill. kr til prosjektet.

Christian Fredriks gate
Her er planlagt felles kollektiv- og sykkelløsning, med mulighet for bygging i 2013. Det er allerede satt av 3,7 mill. kr til prosjektet, og det foreslås ytterligere 2,3 mill. kr for å dekke opp sykkeldelen av tiltaket.

Klæburuta
Prosjektet omfatter etablering av sykkelfelt på strekningen mellom Prof. Brochs gate og Klostergata. Det foreslås avsatt 2 mill. kr i 2013.

Markering med rødbrun asfalt

Hovednettet skal etter hvert markeres med rødbrun asfalt. Dette starter i 2012 på fire delstrekninger i Midtbyen. Det foreslås satt av 2 mill kr i 2013 til legging av rødbrun asfalt på ytterligere noen viktige lenker.

Mindre sykkeltiltak
Det foreslås satt av en samlepott til mindre tiltak på 5,7 mill. kr. Midlene vil benyttes til diverse tiltak for å bedre kryssingspunkter, etablere sammenhengende traseer, oppmerking, sykkelparkering og planlegging.

Sykkelprosjekt 2013

Nr.	Navn	Kostnad
1	Heimdalsvegen	54,7
2	Dybdahls veg	10
3	Ila	1
4	Tempeveien, 2. byggetrinn	2
5	Christian Fredriks gate	2,3
6	Klæbuveien, 2. byggetrinn	2
7	Rødbrun asfalt	2
8	Div. sykkeltiltak (planlegging/bygging)	5,7
	Sum	79,7

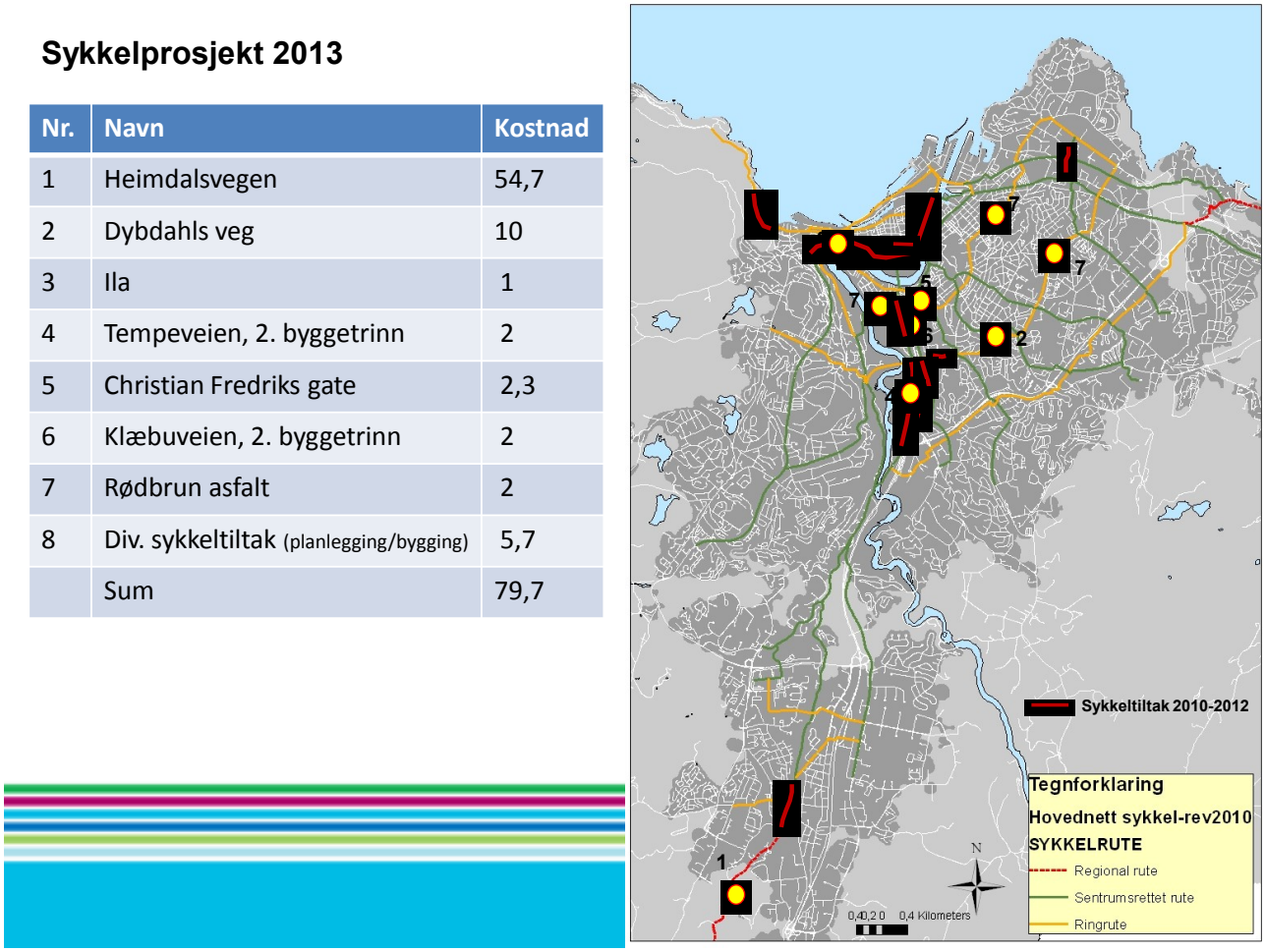

Figur 2: Forslag til sykkeltiltak med nye bevilgninger i 2013

Kollektivtiltak

Kollektivtiltakene framgår av figur 3. Det er foreslått å sette av til sammen 145 mill. kr til investering, drift og planlegging i 2013. Disse tiltakene vil avhenge av en ny eller forlenget avtale om belønningstilskudd.

Rådmannen viser for øvrig til sak om framkommelighetstiltak for kollektivtransport som ble behandlet i formannskapet 6.3.2012 (sak 31/12). De overordnede satsingsområdene framgår av bystyresak om valg av langsiktige kollektivløsninger fra mai 2011. *"Trondheim kommune anbefaler at kollektivsatsingen baseres på et høystandard busstilbud med høy framkommelighet og frekvens på hovedrutene, miljøvennlig og universelt utformet materiell, og god kvalitet på holdeplasser og informasjon."*

Flere større investeringstiltak for kollektivtransporten må gjennom regulering og nærmere planlegging før utbygging. Det kan derfor bli nødvendig med større ressurser til kollektivtiltak i en periode om ca 3-10 år, avhengig av planframdrift. Totalt i Miljøpakken skal 20 % av ressursene gå til kollektivtiltak (belønningsmidler kommer i tillegg).

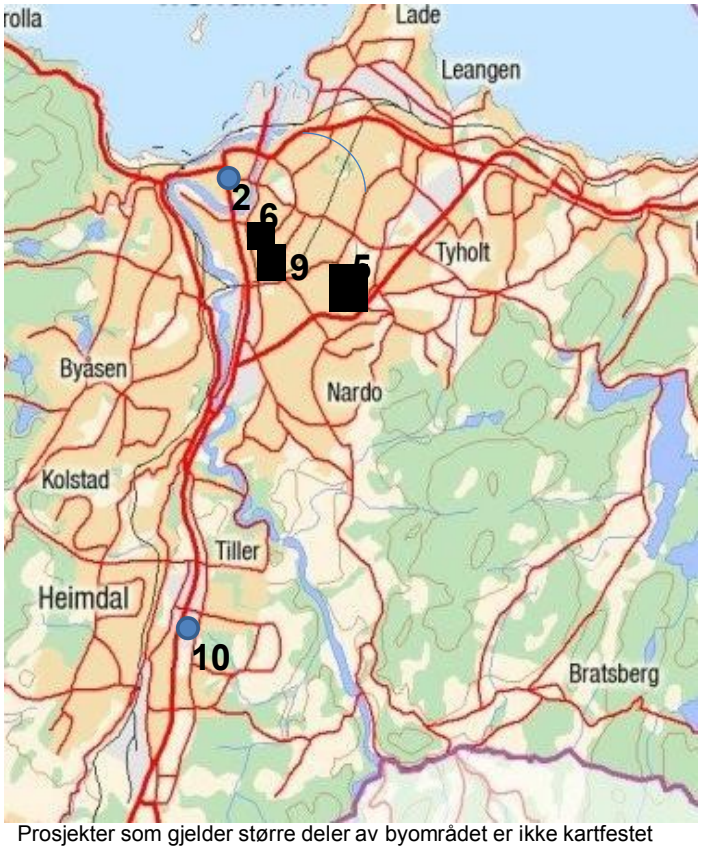

Prosjekter som gjelder større deler av byområdet er ikke kartfestet

Kollektivtiltak 2013	**mill. kr**
Drift	
Tilskudd til takstreduksjon, utvidet rutetilbud og miljøvennlig materiell	***75***
Investering	**mill. kr**
1) Trikk infrastruktur	21
2) Prinsenkrysset	10
3) Holdeplasstiltak inkl universell utf.	8
4) Innfartsparkering (regionen)	5
5) Kollektivfelt Jonsvannsvegen	8
6) Kollektivfelt Chr. Fredriks gate	4
7) "Superbuss" kollektivbuen	10
8) Div. mindre framkommelighetstiltak	1
Planlegging/utredning	**mill. kr**
9) Rute 5 Gløshaugen	0,5
10) Terminal Tiller	0,5
11) Stamrute øst	1,0
2) FoU- prosjekt kollektivframkommelighet Prinsenkrysset	1,0
Sum investering og planlegging	***70,0***
Totalsum kollektivtiltak	***145,0***

Figur 3: Forslag til kollektivtiltak med nye bevilgninger i 2013. (Her vises ikke prosjekt som er fullfinansiert tidligere år)

Takster, økt rutetilbud og miljøvennlig bussmateriell

Til sammen foreslås benyttet 75 mill. kr til driftsrettede tiltak i 2013 (inkludert miljøvennlig materiell). Rådmannen vil peke på at det over tid er svært vanskelig å anslå reelle kostnader knyttet til den kollektivsatsingen som har skjedd over flere år. Tilbudsøkningen fra 2008 og seinere integreres etter hvert i det ordinære tilbudet, som også stadig er i utvikling. Det må også påpekes at det generelt er en kostnadsvekst i kollektivtransporten som vil medføre stadig økende tilskuddsbehov, dersom man ikke velger å øke inntektene i tråd med prisindeksen. (Sør-Trøndelag fylkeskommune har vedtatt takstøkning fra våren 2012.) Det foreslås derfor at man i Miljøpakken setter av en årlig ramme til driftsrettede tiltak, og at disse ikke øremerkes særskilte ruter eller frekvensøkninger. Det må forutsettes at Sør-Trøndelag fylkeskommune dokumenterer at midlene kommer i tillegg til ordinært tilskudd.

Fra høsten 2012 blir det iverksatt flere tilbudsendringer som vil ha økonomiske konsekvenser (helårsvirkning) i 2013. Dette dreier seg primært om kapasitetsøkning og flere avganger på høyt trafikkerte ruter, samt enkelte nye tilbud. Det er usikkert hva de økonomiske konsekvensene blir, fordi passasjerutviklingen og dermed inntektene avhenger av en rekke forhold. Tidligere bevilgede og ubrukte driftsmidler fra 2010-11 forutsettes brukt for å finansiere tilbudsøkningen. Dersom dette ikke er nok, må alternative finansieringsløsninger eller takstøkninger vurderes. Det blir avgjørende å sikre tilstrekkelige belønningsmidler for 2013.

Trondheim kommune

”Superbuss”
Gjeldende belønningsavtale peker særskilt på ”superbuss-satsing” i de sentrale byområdene. Her vil det i løpet av 2012 blant annet konkretiseres og kostnadsberegnes tiltak for bedre framkommelighet og holdeplasstandard. Det vises til formannskapssak behandlet 06.03.2012 med nærmere beskrivelse av arbeidet. For 2013 foreslås avsatt 10 mill kr til gjennomføring av konkrete tiltak innenfor Kollektivbuen.

Trikk
Ansvaret for å inngå avtaler om trikkedrift er nå overført AtB, mens Trondheim kommune har en avtale med Gråkallbanen (Boreal Transport Bane AS) om leie av infrastruktur.

Det er synliggjort et behov for betydelige ressurser til å ta igjen etterslep og for nødvendig fornyelse. Norconsults rapport ”Kartlegging av standard og utbedringsbehov for trikken i Trondheim” peker på et behov for ca. 90,9 mill. kroner i etterslep pr. 2008, og 90,1 mill. kroner i fornyelsesbehov i perioden 2009-2025. Det vises til formannskapssak 08/17384, behandlet 21.4.2009. Dette arbeidet er igangsatt, og i følge Boreal Transport Bane AS er det utført etterslepstiltak tilsvarende ca 37,4 mill. kr og oppgradering/fornyelse tilsvarende 11,2 mill. kr. Boreal Transport Bane AS oppgir at flere tiltak er utført til lavere kostnad enn anslått. De gjennomførte tiltakene er delvis finansiert av Miljøpakken og delvis gjennom forskottering fra Boreal Transport Bane AS. De forskotterte midlene må tilbakebetales gjennom tilskudd fra Miljøpakken de nærmeste årene. Ved utgangen av 2012 vil det (basert på Norconsultrapporten) gjenstå et totalt finansieringsbehov i størrelsesorden 150 mill. kr av 181 mill kr.

Det foreslås 21 mill. kr til trikkens infrastruktur i 2013. (I 2012 ble satt av 15 mill. kr.) Deler av disse midlene vil gå til tilbakebetaling av forskotterte midler, og for øvrig prioriteres tiltak for å ta igjen etterslep. Det er blant annet et prekært behov for oppgradering av dagens sløyfe i Tordenskjoldsgate og Dronningens gate. I St. Olavs gate ønskes holdeplassen bedre integrert i nytt kollektivknutepunkt. Det kan også bli nødvendig å benytte midler til reparasjon av veglegemet langs skinnegangen.

Prinsenkrysset
I Prinsenkrysset skal det etableres et nytt knutepunkt for kollektivtrafikken, og det legges opp til høy standard på holdeplassområdet, blant annet med fortausvarme og høy kvalitet på informasjon. Byggestart med ledningsarbeider skjedde sommeren 2011. Videre gjennomføring vil skje i 2013. Det vises til en egen sak om løsninger og kostnader i formannskapet 24.04. 2012. Her ble blant annet vedtatt at trikken fortsatt skal ha endeholdeplass i St.Olavs gate, men flyttes nærmere Kongens gate for å integreres bedre i det samlede kollektivknutepunktet. (Kostnadene ved dette inngår i prosjektet infrastruktur trikk.)

I Miljøpakken er det satt av til sammen 39 mill. kr til tiltak i Prinsenkrysset fra 2010 til 2012. Kostnadene er beregnet til i størrelsesorden 37-44 mill kr, pluss avbøtende tiltak for å bedre trafikksikkerhet (kostnader ennå ikke detaljert beregnet). Det foreslås satt av ytterligere 10 mill kr i 2013.

Det blir avgjørende å sikre god framkommelighet for kollektivtrafikken gjennom Prinsenkrysset. En optimal trafikkstyring bør bygge på best tilgjengelige teknologi for trafikkstyring. Rådmannen foreslår derfor å sette av 1 mill kr til et eget FoU-prosjekt for kollektivtrafikkprioritering, med

særskilt fokus på Prinsenkrysset.

Holdeplasstiltak
Her foreslås fortløpende oppgradering av holdeplasser på kommunalt og fylkeskommunalt vegnett, særlig med vekt på universell utforming. I tillegg til foreslått Miljøpakkebidrag på 8 mill kr (4 på kommunal veg og 4 mill på fylkesveg) kommer statlig bidrag fra "tilskuddsordningen for økt tilgjengelighet".

Innfartsparkering
Det er gjennomført kartlegging og statusvurdering av eksisterende tilbud om innfartsparkering. Tidlig i 2011 ble det gjennomført flere "strakstiltak" for å legge til rette for økt trafikk som følge av takstreduksjoner i regionen. Sør-Trøndelag fylkeskommune arbeider videre med tilrettelegging og leieavtaler i flere områder i nabokommunene. Det foreslås satt av til sammen 5 mill. kr til innfartsparkering i 2013 (økt fra 3 mill. kr i 2012). De mest aktuelle prosjektene er utvidelser av eksisterende anlegg i Skaun, Melhus og Malvik. Konkret fordeling innenfor denne posten avhenger av framdrift og kostnadsoverslag for de enkelte lokalitetene.

Det vil også være muligheter for å finansiere innfartsparkeringsanlegg langs riksveg utenom Trondheim av ordinære riksvegmidler.

Framkommelighetstiltak rute 5
Det er utarbeidet en analyse av framkommeligheten på rute 5 (som er den ruta i Trondheim som har flest passasjerer) mellom Samfundet og Moholt. Tiltak for bedre framkommelighet, blant annet strekninger med kollektivfelt, er behandlet i formannskapet januar 2011 og følges opp gjennom videre planlegging.

- Når det gjelder kollektivfelt i Jonsvannsvegen, en strekning på ca 1 km over Moholtsletta, diskuteres fortsatt ulike løsninger innenfor et kostnadsspenn fra ca 35 til ca 90 mill. kr, jf formannskapssak 31/12. I handlingsprogrammet 2013 foreslås satt av 8 mill kr til prosjektering og grunnerverv. Bygging forventes hovedsakelig å skje i 2014.
- Kollektiv- og sykkelprosjektet i Christian Fredriks gate har en totalkostnad på ca 10 mill. kr, og foreslås finansiert med 4 mill. fra kollektivtrafikk i 2013 og resten fra sykkelbudsjettet. Bygging planlegges i 2013.
- Over Gløshaugen utredes i 2012 to aktuelle prosjekt, kollektivfelt langs Høgskoledalen og egen bussveg forbi Realfagbygget til rundkjøring i Strindvegen. Det foreslås satt av ytterligere 0,5 mill. kr til reguleringsarbeid i 2013.

Tillerterminalen
Prosjektet om langsiktig rutestruktur foreslår å utvikle en terminal i Tillerbyen for omstigning (særlig) mellom region- og byruter. Det er behov for å se på mulig utforming av et knutepunkt som eventuelt må legges inn i kommunedelplan og reguleringsplan for kjøpesenterområdet. Det er bevilget 0,5 mill. kr til planlegging i 2012, og prosjektet foreslås videreført med ytterligere 0,5 mill. kr til mer detaljert planlegging i 2013.

Reppe – Vikåsen
Reguleringsplanlegging for ny bussveg startet opp våren 2011. I 2012 ble det satt av 3 mill. kr til detaljplanlegging og prosjektering. Reguleringsplanen er fortsatt under arbeid, og det skal foretas nærmere kostnadsgjennomgang før det eventuelt blir aktuelt å foreslå gjennomføring.

Trondheim kommune

Stamrute øst
Det er i 2011-12 gjennomført en utredning om mulig buss- eller banetunnel i Tyholtområdet som en del av et nytt stamrutetilbud til Trondheims østområder. Utredningen presenteres som egen sak våren 2012. Det foreslås at minst ett av de utredede alternativene følges opp gjennom videre detaljplanlegging, og at det settes av 1 mill. kr til dette. Det bør regnes nærmere på nytte-/kostnadsforhold og passasjertall, og det bør sees på hvordan en ny stamrute kan kobles til langsiktig byutvikling. Arbeidet bør knyttes opp mot revisjon av kommuneplanmelding for langsiktig byutvikling som er planlagt igangsatt etter at kommuneplanens arealdel vedtas ved årsskiftet 2012-13.

Det foreslås dessuten en diversepost på 1 mill kr til mindre framkommelighetstiltak som eksempelvis skilting og oppmerking på andre ruter.

Støy

Det arbeides i 2012 med en oppdatert kartlegging av støysituasjonen i Trondheim. Kartleggingen skal gi grunnlag for en handlingsplan som forventes vedtatt i 2013. Konkrete tiltak vil i hovedsak omfatte bygging av skjermer og voller langs vegnettet og fasadetiltak på enkeltstående hus, spesielt i bygatene. Det blir et vesentlig behov for støymidler fra og med 2014. For 2013 foreslås derfor ikke nye midler.

Tidligere er gitt oppstartsmidler til støytiltak i Okstadbakken og ved Kroppan bru. Dette prosjektet dreier seg til sammen om inntil 2500 m støyskjerming, og har en totalkostnad på ca 38 mill. kr. Når prosjektet starter opp (i løpet av 2013), blir det viktig å kunne fullføre tiltakene mest mulig sammenhengende.

Konklusjon

- Det anbefales at Trondheim kommune gir sin tilslutning til de Miljøpakketiltakene som foreslås gjennomført i 2013.

- Midler til sykkelveg i Heimdalsvegen og prosjektering/grunnerverv E6 Sentervegen – Klett må prioriteres med statsmidler i 2013, slik at det totale statlige bidraget kommer opp i 72,8 mill kr.

- Trondheim kommune bør be om en åpnere budsjettprosess knyttet til riksvegbudsjettet i framtida. Det må forutsettes at det er dialog om de rammer og forslag som fremmes, og at staten opprettholder sine forpliktelser i det spleiselaget som ligger til grunn for Miljøpakken.

- For å utnytte ressursene til Miljøpakken mest mulig effektivt, er det ønskelig at midlene kan brukes fleksibelt på tvers av ansvarsområder og vegtyper. Bystyret ber om det arbeides for å redusere bindinger i framtidige budsjettprosesser.

- Midler til etablering av nye bomstasjoner forutsettes lånefinansiert. Dersom økonomiske rammer og/eller behov endres vesentlig, forutsettes en ny vurdering av ytterligere låneopptak for å holde framdriften i Miljøpakkens prosjekter.

Trondheim kommune

- Det anbefales at Sør-Trøndelag fylkeskommune og Trondheim kommune vedtar et garantiansvar for nødvendige låneopptak, begrenset oppad til 200 mill. kr og fordelt likt mellom garantistene.

Rådmannen i Trondheim, 14.5.2012

Einar Aassved Hansen
kommunaldirektør

Henning Lervåg
prosjektleder Miljøpakken

Elektronisk dokumentert godkjenning uten underskrift